

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Moralske Tanker (DK)

Citation: Holberg, Ludvig: "Moralske Tanker", i Holberg, Ludvig: *Moralske Tanker*, udg. af F.J.Billeskov Jansen ; Jørgen Hunosøe , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1992, s. 428. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg13val-shoot-idm139659559439968/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Moralske Tanker

- 321 *Miraris* (. . .): Du undrer dig over, der ingen lovydighed gives, mens folk plejer at følge de ujevne og bugtede stier. – *en vis Italiener*: jf. ovf. s. 169. – *Tønder*: egl. let fængende stof; tilskyndelse. – *kortzwillig*: lystig. – *Debit*: afsætning.
- 322 *synderlig*: sær. – *fortificerer*: befæster. – *Nitimir* (. . .): Vi higer mod det forbudne. Ovid: *Amores* 3, 4, 17. – *Quintilian*: fra *Declamationes* [der fejlagtigt tillagdes Q] 3, 15; lånt fra Montaigne 1. bog 43. kap. – *vilde de sidste* (. . .): nemlig *Almuen* el. *gemeene Folk*. – *En Forordning* af 16. april 1736. – *den første Classe*: rangstignens øverste trin. – *A* (. . .) *B*: svarer til Epigrammets vers 3–6. – *7slets Prædiken*: prædiken kl. 7 om morgenen. – *Dobbel*: hasardspil, især med terninger.
- 323 *Manufaktur*: virksomhed. – *Salvie*: afkog af salvieblade brugtes mod halsygdomme. – *Congo* (Congu), *Pecco*: sort kinesisk te. – *Keiser-Thee*: grøn kinesisk te. – *Asiatiske Compagnie*: dvs. Det ostindiske K. – *Hertogens af Ossuna Historie*. *Vita di Don Pietro Giron, Duca d'Ossuna, Vicere di Napoli, scritta da Gregorio Leti*, I–III (Amsterdam 1699). Anekdoten om Giacomo Morelli: II, 319–321. H. kan også have benyttet den fr. oversættelse I–III (Amsterdam 1701; II, 344–346). – *Diogenes*: se n.t.s. 59. Fra Diogenes Laertios 6, 2, 32.
- 324 *Regularitet*: regelmæssighed; ordentlighed. – *indskrænkede*: begrænsede. – *Seneca*: *Epist.* 20, 5; her med fordrejet betydning. S. mener at visdommen består i at bevare sin lyst til visse ting og ulyst til andre. – *Sapientia* (. . .): lat. Menneskets visdom består i at ville det samme og ikke at ville det samme. – *stridige*: indbyrdes modstridende. – *Grimacer*: påfaldende optræden; sære manerer. – *lade*: undlade (at gøre). – *Sparrer*: tømmerstokke. – *Alamodiske*: moderne. – *Daarligheder*: dårskaber. – *udi Frankerige*: jf. s. 15 f.
- 325 *Advocater*: forsvarere. – *Censores*: kritikere. – *confunderes*: forveksles. – *Politesse*: belevenhed. – *promittere sig*: gøre sig forhåbning om. – *Spectateurs*: se s. 13 og 15 m. noter. – *accomodere*: tilpasse. – *Skuespil*: se s. 15.
- 326 *Est* (. . .): Han er en frygtsom og hovmodig, åndfuld og mat skabning, et klogt og afsindigt væsen, som giver bort og straks fordrer gaverne tilbage. – *Creature*: væsener. – *en Quintessence*: et kraftuddrag. – *Contrafey*: efterligning; portræt. – *Nabochodonosors*: se n.t.s. 104. – *Støtte*: statue; Daniel 2, 32–33. – *Læv*: lev. – *Mercurius*: lat. kviksolv. – *Acidum* (. . .) *Alcali*: se n.t.s. 222. – *Galde*: se n.t.s. 52; *Phlegma* symboliserer som legemsvæske uforstyrret ro, sindsligevægt. – *Afridsning*: afbildning. – *Chiffre*: hemmelig skrift.
- 327 *Compendium*: sammendrag. – *nedrig*: uden æresfølelse. – *Janus*: rom. gud med to ansigter. – *Agttsomhed*: omhu. – *sibrige*: vanskelige, usikre. – *udfodrer*: udfordrer, kræver. – *udi lave*: i den rette stilling, position. – *Geometra*: landmåler. – *afpasse*: afmåle. – *incommode*: ubekvemme. – *Accenten*: udtaalen.
- 328 *Bassesse*: lavhed; tilbøjelighed til at nedværdige el. ydmyge sig. – *Vgynlas*: se n.t.s. 203. – *Sic* (. . .): lat. Således vil jeg, således befaler jeg; i stedet for grund gælder min vilje. Frit efter Juvenal 6, 223. – *flammas* (. . .): lat. jeg